

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) - 22

Nr.3 (110) 1969 kovo 31

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

V e l y k ų š v e n t ė s , naujam gyvenimui po žiemos letargo pabudusi gamta tepripildo visų širdis pavasarišku džiaugsmu ir tikėjimu į gėrio bei teisingumo pradų laimėjimą ir į mūsų tėvynės prisikėlimą laisvam gyvenimui.

Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdyba

V a s a r i o 16 proga mus sveikinusiems, o taip pat pareiškusiems užuojautą dėl a.a. Erdmono Simonaičio mirties nuoširdžiai dėkojame.

Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdyba

Vokietijos Lietuvių bendruomenės tarybos sesija kovo 14 - 16 d.d.

1968 lapkričio 23 Vokietijos lietuviai išrinko į savo Bendruomenės tarybą 15 atstovų: prel.dr.J.Avižą, lttn.J.Barasą, mokyt.V.Bartusevičių, MA., tėv.A.Bernatonį, kun.A.Bungą, dr.V.Bylaitį, dr.J.Grinių, dr.V.Lėnertą, ekon.A.Lingę, kun.Br.Liubiną, teisin.J.Lukošį, gimnaz.direkt.V.Natkevičių, MA., mokyt.St.Povilavičių, kun.V.Šarką ir inž.J.K.Valiūną.

Krašto tarybos prezidiumo pirmininkas dr.J.Grinius sušaukė juos sesijos kovo 14-16 Romuvoje. Atvyko visi Tarybos nariai. Buvo pateikta 13 punktų darbotvarkė, kuri posėdžių metu papildyta dar pora punktų.

Sesiją atidarė Tarybos prezidiumo pirmininkas dr.J.Grinius. Atsistojimu bei susikaupimu pagerbti neseniai mirę du didieji bendruomenininkai - Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas J.Bačiūnas ir Vokietijos Lietuvių bendruomenės prezidiumo vicepirmininkas E.Simonaitis.

Prezidiumo pirmininku išrinktas vėl dr.J.Grinius, vicepirmininku - tėv.A.Bernatonis ir sekretorium - A.Lingė. Balsams skaičiuoti išrinkti kun.Bungą ir dr.Lėnertą; į rezoliucijų komisiją - Bartuse-

vičius, kun.Liubinas ir Lukošius.

Pranešimus skaitė Kr.valdybos pirmininkas J.K.Valiūnas, išdininkas J.Barasas, Kontrolės komisijos pirmininkas J.Glemža, Rinkimų komisijos pirmininkas J.Pauliukevičius, Garbės teismo pirmininkas J.Lukošius, Kr.valdybos narys jaunimo reikalams A.Lingė, Vasario 16 gimnazijos kuratorijos pirmininkas V.Natkevičius, Tautos fondo Vokietijoje atstovybės pirmininkas St.Povilavičius.

Daugiausia diskusijų sukėlė Rinkimų komisijos pirmininko pranešimas. Tarybos nariai norėjo žinoti, ar nebuvo prasilenkta su įvairiais rinkimų nuostatais, ar nebuvo suklastota rinkikų valia. Iš Rinkimų komisijos pirmininko atsakymų paaiškėjo, jog penkių apylinkių valdybos, atsisakiusios savo apylinkėse įvykdyti akivaizdinius balsavimus, buvo sudariusios tokią padėtį, kad nebebuvo galimybės išpildyti kai kurių rinkimų nuostatų reikalavimų, nenorint sutrukdyti tų apylinkių nariams pareikšti savo valią. Iš dviejų blogybių pasirinkta mažesnė - leista visiems pilnateisiams nariams pasinaudoti balsavimo teise. Apie jokių rinkikų valios klastojimą negali būti kalbų.

Garbės teismo pirmininkas paaiškino, kad teismas, nagrinėdamas tris skundus dėl rinkimų, į šią aplinkybę kreipė ypatingą dėmesį. Tik įsitikinęs, jog nebuvo rinkikų valios bei rinkimų duomenų klastojimo, ryžosi pripažinti rinkimus galiojančiais.

Nepaisydami paaiškinimų ir Garbės teismo sprendimo, kuris yra galutinis, St.Povilavičius ir dr.Lėnertas įteikė rezoliuciją, kuria siūlė rinkimus pripažinti neteisėtais ir Tarybos sesijai išsiskirstyti. Rezoliucija atmesta. Už ją balsavo 2, prieš 9 ir 2 susilaikė. Priimta kun.Liubino pasiūlytoji rezoliucija, tarianti, jog Kr.taryba nėra kompetetinga spręsti rinkimų teisėtumo ar neteisėtumo, todėl ji negali padaryti jokio teisiškai įpareigojančio sprendimo. Už ją balsavo 11 narių ir tik du prieš.

Vienbalsiai priimta Kr.valdybos išdininko J.Baraso perskaityta bei paaiškinta ir Kontrolės komisijos siūlyta patvirtinti pajamų ir išlaidų apyskaita už 1968 metus 44.734,04 DM sumos.

Kr. valdybos išdininkas taip pat pranešė ir paaiškino 1969 metų sąmatą. Ji priimta 66.900,-- sumos, nors sunku tikėtis, kad iš Pabėgėlių ministerijos būtų gauta visa prašoma 46.000,--DM suma. Todėl nutarta prašyti Kr.valdybą sekančiam posėdžiui paruošti ne tik 1970, bet ir 1971 metų sąmatą.

Vasario 16 gimnazijos mokinių bendrabučio statybos klausimą pranešė Kuratorijos reikalų vedėjas V.Bartusevičius. Jis paaiškino, kad senojo bendrabučio remontai reikalauja labai didelių lėšų, o pagrindinis remontas kainuotų apie pusmilijonis DM. Naujojo bendrabučio statybos sąmata siekia 1.250.000,--DM. Pabėgėlių ministerija pažadėjo skirti statybai 80.000,--DM kasmet. Tiek pat paprašyta ir iš Baden-Württembergo vyriausybės. Mums patiems teks surinkti taip pat 80.000,--DM kasmet. Tuo būdu statyba užsitęs keletą metų. Pabėgėlių ministerija siūlo statyti kasmet po vieną paviljoną, iš viso kokius 4-5 paviljonus. Kuratorija mano, jog toks statymo būdas būtų nepraktiškas, o dar nepraktiškesnis būtų naujojo bendrabučio, tikriau sakant, bendrabučių administravimas, nes pareikalautų žymiai daugiau personalo. Pastatų eksploatavimo išlaidos būtų taip pat žymiai didesnės. Todėl nutarta naują bendrabutį Romuvoje statyti, bet kietai derėtis su ministerija, kad ji sutiktų, jog būtų statoma ne paviljonais, o vienas pastatas, susidedąs iš kelių atskirų dalių - mergaičių ir berniukų bendrabučių, salės ir kit., kurių statybą taip pat būtų galima išdėstyti į keletą metų. Dėl statybos vykdymo pavesta susitarti Bendruomenės ir Kuratorijos valdyboms.

Iki šiol Vasario 16 gimnazija naudojosi Romuvos sodyba ir visais pastatais bei patalpomis, išskyrus tik gyven. butus, pasirėmusi

laikine nuomos sutartimi. Aišku, jog yra reikalas turėti pastovia sutartį. Jos turinį rūpestingai ir svarstė Kr.tarybos sesija. Kr. valdybos pateiktas sutarties projektas buvo priimtas su labai nežymiais redakciniais pakeitimais.

Vienas svarbiausių darbotvarkės punktų buvo įvairių Vokietijos Lietuvių bendruomenės organų rinkimai.

I Kr. valdybą išrinkti A.Šmitas, M.Kiužauskas, kun.Br.Liubinas, J.K.Valiūnas, J.Barasas ir kandidatė O.Bartusevičienė.

I Kontrolės komisija: J.Pauliukevičius, G.Šimkevičius, R.Tendze-golskis ir kandidatų dipl.ekon.J.Matulaitis.

Garbės teismo pirmininku išrinktas J.Lukošius, kandidatų A.Jasinskas. Garbės teismo nariais: A.Jasinskas, kun.V.Damijonaitis ir kandidatų kun.A.Bunga.

Kr.tarybos atstovu į Vasario 16 gimnazijos kuratoriją vietoje mirusio E.Simonaičio išrinktas dr.V.Lėnertas.

I statutų peržiūrėjimo komisija: J.Barasas, J.Lukošius ir J.Glemža.

I politinės veiklos komisija: kun.Br.Liubinas, dr.J.Grinius ir dr.V.Bylaitis.

I Lietuvių fondo atstovavbę Vokietijoje: V.Natkevičius, MA., tėv. A.Bernatonis ir dipl.ekon.J.Matulaitis.

Nutarta pasveikinti Vokietijos Pabėgėlių ministeriją, BALFą ir PLB Valdybą.

Sesijos dalyviai sudėjo aukų vainikui ant a.a.E.Simonaičio kapo. Tautos fondo atstovybės Vokietijoje išdininkas J.Matulaitis rinko aukas Tautos fondui.

Sesija baigta tautos himnu.

----- xXx -----

Naujoji Vokietijos Lietuvių bendruomenės v a l d y b a

Pastarosios Vokietijos Lietuvių bendruomenės tarybos sesijos į Kr. valdybą išrinktas M.Kiužauskas, nors ir buvo davęs sutikimą raštu, atsisakė į ją įeiti. Vietoje jo pakviesta kandidatė O.Bartusevičienė.

Pirmajame posėdy, įvykusiame kovo 21 Romuvoje, naujoji Kr.valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas - J.K.Valiūnas, vicepirmininkas - kun.Br.Liubinas, išdininkas - J.Barasas, sekretorė - O.Bartusevičienė ir narys jaunimo reikalams - A.Šmitas.

Tame pačiame posėdy Valdyba nutarė vaikų stovyklą šiemet ruošti nuo liepos 21 iki rugpiūčio 10. Šiuo laikotarpiu visų Feder.Vokietijos kraštų mokyklos turi atostogas. Vaikų stovyklos reikalais rūpintis pavesta Valdybos sekretorei O.Bartusevičienei.

----- xXx -----

V A S A R I O 16 Vokietijoje

Centrinis minėjimas Mainz'e

Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdyba centrinį nepriklausomos Lietuvos valstybės 51-ųjų metinių minėjimą šiemet suruošti pavedė savo vicepirmininkui ir atstovui prie Rheinland-Pfalz'o vyriausybės kun.Br.Liubinui. Iš Vasario 16 gimnazijos auklėtojų ir auklėtinių jam pavyko sudaryti gera meninė programa ir kovo 4 į didžiąją Kurfiurstų pilies salę Mainz'e sukviesti per 600 žmonių jos paklaudyti ir pažiūrėti.

Į minėjimą atsilankė pirmasis Mainz'o burmistras dr.Hofmann, kata-

likų ir evangelikų vyskupijų, vokiečių bundeswehro ir amerikiečių karinių pajėgų Vokietijoje atstovai, lietuvių literatūros ir vokiečių kalbą vertėjas H. Buddensieg, prof. Hilkmann ir kiti lietuvių draugai.

Vokietijos ir Lietuvos vėliavomis bei gėlėmis išpuoštoje scenoje programą pradėjo Reg. Tamošaitytė Brazdžionio eilėraščiu Lietuva iš tolo. Vokietijos Lietuvių bendruomenės pirmininkas J. K. Valiūnas pasveikino susirinkusius, apibūdino minėjimo prasmę, perskaitė raštu atsiųstus ir telefonu perduotus sveikinimus ir pakvietė įtakingąjį Bundestago narį dr. Werner Marx'ą (CDU) skaityti paskaitą. Savo kalbos tema jis pasirinko "Ar mažosios tautos užmiršamos?" Nurodė, kad Lietuva, XIII-XV šimtųjų kūrė istoriją rytų ir pietų Europoje, šiandien pati yra tapusi istorijos objektu. Kaskart vis labiau ryškėja, kad mažosioms tautoms šių dienų politikoje skirtas vaidinti vaidmuo yra menkas. Netgi visos Europos rolė pasauliniame žaidime nėra pagrindinė. Todėl reikalinga, jog visų Europos tautų jėgų šaltiniai sutektų ir bendrą europinę upę.

Po pirmojo pasaulinio karo padaryta taika atnešė mažoms rytų ir vidurio Europos tautoms nacionalinį savarankumą. Lietuva stengėsi vesti griežtai neutralią politiką. Dėl vokiečių Rytų politikos Trečiojo Reicho metu ir sutarties su Rusija, Estija, Latvija ir Lietuva vėl prarado savo nepriklausomybę. Jei dabar tose šalyse valstybės vairą laiko savo rankose komunistiniai režimai, dėl to kalta nenusisekusi, sužlugdyta vokiečių užvaldymo politika. Kančios, kurias po karo pabaigos išgyvena Rytų Europa, nūnai, deja, daugelio užmiršamos. Ir Baltijos tautoms padaryta neteisybė taip pat užmirštama, kaip ir praeitais metais Sovietų Sąjungos įvykdytas tarptautinės teisės sulaužymas Čekoslovakijoje. Tuo žygiu buvo padarytas galas flirtui su tarptautinio socializmo vadais. Sovietai atvirai pareiškė, kad socialistinių valstybių suverenumas turi būti aprėžtas socialistinės stovyklos labui, o socialistinės stovyklos interesams atstovaujanti Sovietų Sąjunga. Tai juo labiau taikytina ir Sovietų Sąjungą įjungtoms provincijoms.

Bet Rytų Europoje kaskart vis labiau jaučiamas troškimas įgyti daugiau tautinio savarankumo. Paskaitininkas baigė savo kalbą linkėjimu, kad Žmogaus teisių chartos laiduota laisvo apsisprendimo ir laisvės teisė vieną dieną būtų pritaikyta ir Lietuvai.

Dr. Marx'ui už tiesius žodžius padėkojo pirmininkas J. K. Valiūnas. Kad susitikimas su lietuviais prie Reino ilgiau būtų prisimintas, kalbėtojai įteikta dovanėlė: K. Donelaičio Metai vokiečių kalba ir Hellmann'o "Grundzüge der Geschichte Litauens" su moksleivių išaus-ta juostele puslapių perskyrimui.

Po trumpos pertraukėlės sekė meninė programos dalis, kurią pranešinėjo mainiškė Danutė Lukšaitytė. Tautiniais drabužiais apsirendžiusi R. M. Tamošaitytė padeklamavo Maironio "Jūratę ir Kastytį", o Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė šauniai pašoko Kubilą, Sadutę ir Rugučius. Šokius paruošė grupės vadovė mokyt. Eliza Tamošaitienė, akordeonu palydėjo miuncheniškis stud. Mečys Landas.

Kad Tamošaitienė yra ne tik dailaus judesio, bet ir žodžio meistrė, parodė jos padeklamuota Maironio baladė apie Upytės bajorą Čičinską. Raiškiais žodžiais ir judesiais ji vaizdingai atkūrė mūsų atgimimo dainiaus eilėmis aprašytą tragingą tėvynės išdaviko likimą. Už visokeriopą meną ji su dukra Regina apdovanotos glėbiu gėlių, kurių nepritrūko nei simpatingajai pranešėjai Lukšaitytei, nei mišraus choro dirigentui mokyt. K. Motgabiui. Jo vadovaujami Romuvos moksleiviai skambiai padainavo 5 dainas.

Meninė programa baigta šokėjų grupės pasirodymu su Jonkeliu, Bledingėle ir malūnu, kurie daug kartu yra įaudrinę vokiečių ir tarptautinę publiką iki nepertraukiamų plojimų kanonados.

Vokietijos Lietuvių bendruomenės pirmininkas Valiūnas padėkojo vi-

siems programos atlikėjams.

Nuskambėjus paskutiniems Vokietijos ir Lietuvos himno garsams, minėjimo dalyviai pasipylė į gatvę ir pasuko Kolpinghaus svetainės link, kurios erdvios menės nepajėgė sutalpinti visų norinčių pabendrauti ir pavakarieniauti.

Vietos laikraščiai, kaip Allgemeine Zeitung, Frankfurter Rundschau ir kiti nepagailėjo vietos "lietuvių šventės" aprašymams.

R o m u v o j e

Vasario 16 minėjimas buvo kuklus, bet prasmingas. To sekmadienio pamaldos kaimo bažnytėlėje sudarė pirmąją šventės dalį. Šv. mišias už Lietuvą atlaikė kun. J. Dėdinas, pamokslą dienos tema pasakė salezietis kun. St. Šileika. Jis išpėjo mokinius netapti egoistais, kurie vien save temyli ir kurių niekas nemėgsta. Reikia mylėti savo gimtąjį kraštą ir jo žmones, stengtis būti tuo, kuo esame gimę, t. y. lietuviais.

Tuo pačiu metu meldėsi ir evangelikai. Jiems pamaldas atlaikė ir patriotizmu persunktą pamokslą pasakė tikybos dėstytojas Fr. Skėrys. Akademinė minėjimo programos dalis vyko Rennhofo pilies rūmų salėje. Gimnazijos direkt. V. Natkevičius pristatė jauniems klausytojams mokyt. V. Svilą ir paprašė jį papasakoti apie vieną herojiškiausių mūsų tautos gyvenimo laikotarpių - apie ginkluotą pasipriešinimą sovietiniam okupantui antrajam pasauliniam karui baigiantis ir pasibaigus.

Paskaitininkas savo kalbą pradėjo nurodymu, jog didžiausias nepriklausomos Lietuvos laimėjimas, tur būt, buvo tas, kad pasisėkė išauginti naują patriotišką kartą, kuri įstengė 8-rius metus ginklu priešintis Maskvai, per 4-rius metus paklupdžiusiai didžiausią ano meto Europos galybę - Trečiąjį Reichą. Pasaulis ir užsieny gyvenantieji lietuviai jokio supratimo neturėjo, kokį pragarą sukūrė rusai Lietuvoje kai mūsų jaunimas atsisakė stoti į raudon. armijos gretas ir prisiimti sovietinės santvarkos išperą - kolchozus. Mūsų krašte neliko nei vienos pėdos žemės, kurios nebūtų suvilgęs jos sūnų kraujas, nei vieno miškelio, nei vieno krūmo, nei vienos sodybos, kur nebūtų žuvęs joks kovotojas. Net ir ramiausi žmonės buvo įtraukti į kovos sukurį. Nuo okupantų siautėjimo nukentėjo ne tik suaugę vyrai, bet ir moterys su vaikais. Laukiniai žmonės pagarbiau elgiasi su nukautų priešų lavonais, negu elgėsi bolševikai.

Vyt. Svilas papasakojo, kaip jis, baigęs Rytprūsiuose specialų apmokymą, 1944 prieš Kalėdas buvo su trimis draugais nuleistas iš lėktuvų prie Lėkėčių, kaip jie, perėję Nemuną, susitiko su Birbiškės miškų partizanais, kuriuose mūsųose dalyvavo ir kaip 1945 birželyje vieno "ablavo" metu pakliuvo rusams į nagus. Kadangi tuo metu mirties bausmė buvo panaikinta, tai per kalėjimus turėjo keliauti į "plačiosios tėvynės" šiaurę - į Vorkutą, kur išbuvo apie 10 metų. Ten sutiko daug tautiečių, 1941 išstremtų iš Lietuvos.

Paskaitininkas pažymėjo, kad išeivijos spaudoje skelbiamas 30 tūkstančių žuvusiųjų skaičius per ginkluotą pasipriešinimą sovietiniam okupantui yra per mažas. Jo nuomone, kare prieš rusus žuvo mažiausiai 100 tūkstančių lietuvių. Kelis kartus daugiau buvo sunaikinta kalėjimuose ir vergų stovyklose. Vien Vorkutoje, kur buvo apie 40 stovyklų, buvo nukankinta keletas tūkstančių tautiečių.

Akademinė programos dalis baigta mokinių deklamacijomis ir mišraus choro dainomis.

Po minėjimo visi dalyviai sugiedojo Lietuvos himną.

Dėmesio! Visi asmenys, paaukoję Informacijoms leisti, gali gauti pažymėjimą, pagal kurį paaukotoji suma atleidžiama nuo mokesčių.

S c h w e t z i n g e n e

51-ųjų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metinių minėjimą suruošė lietuvių darbo kuopa vasario 16.

11 val. kuopos salėje šv.mišias atlaikė ir pamokslą apie tremtinių pareigas savo tėvynei ir lietuviui pasakė Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun.J.Riaubūnas. Tuo popiet toje pačioje salėje įvyko minėjimas, kurį atidarė kuopos vadas kapt.J.K.Valiūnas. R.M.Tamošaitytė padeklamavo B.Brazdžionio eilėraštį "Be motinos tėvynės". Po to atsistojimu ir trumpu susikaupimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę kovotojai. Teisin.J.Lukošius perskaitė Vasario 16 Akta, kurį visi išklausė taip pat stovėdami.

Paskaitininkas padėkojo minėjimo dalyviams už pagarbą, parodytą lygiai prieš 51 metus Vilniuje pasirašytam dokumentui, kurį sudaro tik du sakiniai ir 20 parašų, bet jo reikšmė begalinė. Jį galima lyginti su Šv.Raštu ar dekalogu, nes Vasario 16 Aktas yra padėjęs pagrindą mūsų konstitucijoms ir politikai. Prelegentas pažodžiui išnagrino dokumento turinį ir bandė atsakyti į klausimą, kas būtų atsitikę, jei būtų nebuvo Vasario 16 Akto, t.y., jei nebūtų pasiskelbusi nepriklausoma valstybe, o būtų pasitenkinusi sovietinės respublikos statusu, kokį ji turi šiandien.

Pirmiausia ji dabartinio statuso iš viso nebūtų gavusi. 1919 buvo bandyta įkurti ne sovietinė Lietuvos, bet Gudijos-Lietuvos respublika, gudus ir lietuvius suplantant į vieną krūvą. Taip pat buvo įsteigta ne Lietuvos, bet Gudijos-Lietuvos komunistų partija. Ar lietuviai būtų vaidinę toje vadinamoje respublikoje vadovaujamą vaidmenį daugiau negu abejotina. Gudai ir gyventojų skaičiumi ir inteligentija buvo žymiai gausesni už lietuvius. Jiems, kaip artimiems rusų giminaičiams, būtų buvę lengviau išgauti iš Kremliaus visokių malonių ir privilegijų. Tuo būdu Lietuvoje būtume turėję ne vieną, kaip šiandien, bet du "vyresnius brolius" - gudus ir rusus. Nereikia būti dideliu išminčium, kad atspėjus, jog vos pabūdusi tautinė lietuvių sąmaonė būtų buvusi vėl užslopinta. Tik nepriklausomoje valstybėje ji galėjo toliau augti ir stiprėti.

Lietuvos okupantai šiemet mini 50-ąsias sovietinės Lietuvos respublikos įsteigimo metines, t.y. faktą, kurio niekad nėra buvę. O mes šiandien švenčiame 51-ąsias nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo metines. Kai kas abejoja, ar verta jas minėti kai nei savos valstybės, nei nepriklausomybės neturime. Atsakymas teigiamas. Juk Vasario 16 Aktu atstatyta mūsų valstybė įėjo ne tik į Lietuvos, bet ir į pasaulinę istoriją ir jos niekas nebeišbrauks. Faktas, kad mes turėjome savo kariuomenę, tvirtą valiutą, buvome pravedę modernią žemės reformą, sukūrę pavyzdinčiai dirbusią valstybės aparatą, kurio mums galėtų pavydėti didelės ir modernios valstybės, yra nepalyginamos svarbos dalykai. Bet svarbiausia buvo tai, kad nepriklausoma Lietuva išaugino sveiką, šviesią ir tautiškai tvirtą jaunąją kartą, kuri toliau puoselėja laisvės ir nepriklausomybės idėją tiek okupuotoje Lietuvoje, tiek Sibiro taigose, tiek ir laisvajame pasaulyje. Iš tėvynės išblokšti jos sūnūs ir dukros su dideliu ilgesiu apie ją kalba, gražiausius savo kūrybos posmus jai skiria. Patvirtindama kalbėtojo žodžius, į priekį išėjo buvusi Vasario 16 gimnazijos mokinė R.M.Tamošaitytė ir padeklamavo B.Brazdžionio "Lietuvą iš tolo". Antrasis jos perteiktas kūrinėlis buvo Maironio "Jūratė ir Kastytis". Stiprūs kuopos vyrų plojimai aiškiai rodė, kad deklamacijos jiems patiko. Tą išvadą dar sutvirtino puokštė gėlių.

Kuopos vadas padėkojo svečiams iš Romuvos už pamaldas, paskaitėlą ir deklamacijas. Per erdvas kareivines nuškambėjo visų giedamo Lietuvos himno garsai.

Kuopos svetainėje dar ilgai tęsėsi vaišės ir mezgėsi pokalbiai.

H a m b u r g e

Vasario 16 šventei buvo pasiruošta labai kruopščiai, bet apylinkės darbuotojų planams pasipriešino gamtos stichija: tą naktį siautusi pūga sutrikdė susisiekimą automobiliais ir dalinai traukiniais.

Tad suprantama, jog į minėjimą neatvyko toks skaičius žmonių, kokio laukta. Tačiau šventė praėjo pakilia nuotaika.

Popiet buvo atlaikytos pamaldos už Lietuvą ir jos vaikus. Į bažnyčią atsilankė ir gražus būrelis svetimtaučių.

Vakare didžiojoje Eimsbüttel salėje minėjimą atidarė kun.V.Šarka. Kalbėjo Bundestago narys G.Orgass (pažadėjo pasirūpinti, kad lietuviai nestokotų vyriausybės paramos kalbai bei kultūrai puoselėti, ypač Vasario 16 gimnazijai išlaikyti), Hamburgo miesto dekanas K.A.Siegel (kvietė pasitikėti Dievo pagalba), prof.dr.Seffrin. Paskaitą vokiečių kalba skaite žurnalistas V.Banaitis. Jis Vasario 16 Akta įstatė į politinius rėmus - nupiešė pirmojo pasaulinio karo pabaigos politines nuotaikas, kuriomis prieš 51 metus buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, ir kokias permainas jis įnešė mūsų tautos gyvenimui. Baigdamas ilgą, gyvą ir įdomią kalbą, paskaitininkas išreiškė tikėjamą į moralinių pradų laimėjimą tarptautiniame gyvenime.

Pirmosios programos dalies pabaigoje perskaityti sveikinimai raštu (ukrainiečiai pasveikino žodžiu), trumpu susikaupimu pagerbti už Lietuvos laisvę žuvę kovotojai, sugiedotas Lietuvos himnas. Po pertraukos dainavo solistė Br.Spies iš Belgijos. Ją pianinu palaikė V.Banaitis. Staigmena buvo gražus Astos ir Alfredo Šalčių iš Bad Zwischenahno pasirodymas. Brolis su seserimi, prisitardami gitara, nuotaikingai padainavo keletą mūsų liaudies dainelių. Hamburgo lietuviai savo svečiams pateikė ne tik gražią programą, bet ir šaunias vaišes suruošė. Stalų papuošimui ir paruošimui amerikiečiai Tomas ir Lina Vlavianos (lietuvė) nepagailėjo ne tik triušo, bet ir lėšų. Šokiams groti buvo pasamdytas orkestrėlis.

L e b e n s t e d t - S a l z g i t t e r ' e

Vasario 16 minėjimą suruošė apylinkės pirmininkė Izabėlė Olišauskienė. Dienos iškilmingumą padidino pirmininkės dukrelės Nijolės sužieduotuvės su V.Merkevičiumi iš Hannoverio. Visi minėjimo dalyviai buvo pirmininkės svečiai jos namuose.

H a n n o v e r y j e

vietos apylinkė jaukų Vasario 16 minėjimą surengė svetainėje. Pirmininkas Jakobas pasveikino susirinkusius. Paskaitą skaitė neeilinis kalbėtojas V.Banaitis. Savo mintims perteikti jis surado išraiškų žodį ir tinkamą formą, todėl kiekvienas jo klausėsi įdėmiai. Į šventę hannoveriškiams pavyko atsikviesti net dvi dainininkes: lietuvę Spies ir vengrę Nemeth. Tautos šventės proga sveikino Lietuvos vokiečiai, latviai, ukrainiečiai, lenkai. Minėjimas baigtas kun.Šarkos žodžiu ir tautos himnu. Po to buvo persikelta į kitą svetainės kambarį, kuriame vyko vaišės ir šokiai.

M e m m i n g e n e

lietuviai Vasario 16 šventė Kultūros namų salėje, kuri prisirinko apypilnė. Minėjimą atidarė apyl. sekretorius kun.dr.J.Petraitis. Paskaitą skaitė apyl. pirmininkas tėv.dr.Žalalis švietimo ir šeimoms metų tema. Apyl. valdybos narys jaunimo reikalams M.Dresleris vokiečių kalba išdėstė, kaip Vokietijoje gimęs jaunimas žiūri į lietuvių išlaikymą. Tėv.Žalalis iš savo apylinkės paimtais pavyzdžiais įrodė, jog ryžtingi asmenys, nors ir mišrias šeimas sukūrę, įstengia ne tik patys išlikti lietuviais, bet ir antrąją pusę laimėti mūsų bendruomenei. Tautiniams papročiams puoselėti didelių

kliūčių nėra. Didžiausia kliūtis – mūsų pačių nerangumas. M. Dreslerio referatas buvo parengtas taip pat gan kruopščiai. Memmingeniškiai mūsų tautos šventę panaudojo pasvarstyti praktiškoms gyvenamo meto ir aplinkos problemoms, susijusioms su lietuviybės išlaikymu ir bendromis jėgomis paieškoti jų sprendimo. Meninę programos dalį atliko atžalynas, kurią parengė Vyt. Bernotas. Jis nupiešė scenos dekoracijas, pats deklamavo ir kitus pamokė deklamuoti patriotinius kūrinėlius, kurie klausytojus jaudino iki ašarų. Tautinių šokių grupė pašoko Audėjelę ir Sadutę. Pasirodė ir dainos mėgėjai su liaudies dainomis. Memmingeno apylinkė vien savo jėgomis suruošė gražų ir prasmingą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 51-ųjų metų minėjimą.

S a a r o k r a š t e

Vasario 16-tą, nepaisydami smarkios pūgos, būrelis lietuvių susirinko į Eiweiler'io kaimą paminėti Lietuvos nepriklausomybės sukakties. Minėjimą atidarė ir jam vadovavo apylinkės pirmininkas Algirdas Palavinskas, o paskaitą skaitė kun. Br. Liubinas. Jiš vaizdžiai nupiešė ryžtingą lietuvių tautos kovą už nepriklausomybę. Kalbėdamas apie 1917-20 įvykius, paskaitininkas pabrėžė, jog kaip šiandien, taip ir anuomet tautiniem ir valstybiniam sąjūdžiui vadovaujančių asmenų tarpe vyko nesutarimai, kuriuos savo interesams panaudoja mūsų tautos priešai.

Į minėjimą atsilankė svečias nebuvėlis tauragiškis Bėmas, kuris nuo šaliame Saaro kampe apsigyvenęs jau keliolika metų verčiasi gėlių prekyba. Iš vokiškų laikraščių jis patyrė, kad Saare yra lietuvių, kurie turi savo organizaciją ir ruošia susirinkimus. Po keliolikos metų jis pirmą kartą atvyko į lietuvių pobūvį ir labai apgailėstavo anksčiau nesužinojęs apie čia pat gyvenančius tautiečius. Po paskaitos vyko draugiškos vaišės, pokalbiai ir dainos.

M ū n c h e n e

buvo išsiuntinėti kvietimai Bavarijos lietuviškam jaunimui vasario 21 susirinkti linksmavakario šūkiu "Šoksime trypsim, duosime garo..." Tai buvo pirmas pačio jaunimo bandymas po ilgų metų suruošti didesnio masto linksmavakarį. Tai įrodymas atbudimo Studentų sąjungos, kurios globoje šis jaunimo pobūvis tapo pravestas. Tai taip pat įrodymas, kad nesibijant triūso mums, išsimėčiusiai gyvenantiems, tokie suvažiavimai tampa nepamirštamais įspūdžiu ir gali nepaprastai daug prisidėti prie lietuviybės išlaikymo. Tikėkimės, kad Müncheno pavyzdžiu paseks ir kitos pietų Vokietijos apylinkės ir tokie pobūviai pamažu įgaus vis didesnę apimtį, apjungs jaunimą, jį suaktyvins ir pripratins prie lietuviškos veiklos.

Linksmavakariui müncheniškiai pasiruošė kruopščiai: 45 l. bowle, alaus per akis, pilna gelda mišrainės su šiltom dešrelėm. Viską apmokėjo trys ruošėjai: Siegfriedas Böhm ir Artūras Hermann iš Müncheno ir Edvardas Getneris, jr. iš Dillingeno. Svečiai neapvyklė: kad ir vėluodamiesi, bet sugūžėjo iš visų pusių per 40 jaunuolių (5 net iš Nürnbergo atskubėjo) ir tuoj salė sprogo iš linksmumo. Vėliau persikelta į vieną studentų bendrabučio barą, kuriame tęsta linksmybė iki saulei užtekant.

Didelė dalis jaunimo liko dar ir sekančią dieną ir atsilankė Vasario 16 minėjime, kuri nors ir apylinkės valdyba organizavo, bet pravedė jaunimas. Tai reiškia, kad jaunimas suteikė ne tik gėrimus bei valgius, bet ir programą išpildė. Artūras Hermann skaitė paskaitą apie Vasario 16 prasmę dabartyje. Jis kritikavo nusistovėjusią Vasario 16 minėjimų formą, išskėlė lietuvių tautos dalių tėvynėj ir svetur skirtingas laikysenas ir siekius, priminė, kad mūsų pareiga yra 1918 metų dinamišką bei naujų kelių ieškančią dvasią perkelti į 1969 metus, atsisakant pokarinių metų laikysenos, ir reikalavo

Vasario 16-ai suteikti naują prasmę, būtent - Vasario 16 Akte neįžvelgti vien tik valstybinės laisvės pamato, bet ir asmeninės laisvės pagrindą, nes kova dėl asmeninės laisvės Lietuvoje šiandien aktualesnė ir realesnė, negu dėl valstybinės. Ši kova mus sujungs su viso pasaulio jaunimo bei diktatūrinių valdžių engiamųjų siekiais ir išves iš mūsų pačių susidaryto geto į pasaulinio masto sąjūdį. Po paskaitos patys mažieji padeklamavo, o jaunimas dar pašoko porą tautinių šchių ir vėliau palinksmo dainomis. Jaunimas ir vyresnieji pakelta nuotaika kartu praleido vakarą. Šių dviejų dienų balansas: jaunimas sugeba praveisti pobūvius ir aktyviai prisidėti prie apylinkių veiklos, jei tik jis parodo energijos, o vyresnieji nedaro kliūčių.

----- xXx -----

K i t a   b e n d r u o m e n i n ė   v e i k l a

Miesau - Inicijatyvos atgaivinti nebeveikiančią apylinkę ėmėsi Juozas Venys. Jo pastangos davė gražius vaisius. Vasario 16 įvyko atsteigiamasis Miesau apylinkės narių susirinkimas. Valdybos pirmininku išrinktas dr.med.J.Gurklevičius, sekretorium - J.Venys, kontrolės komisijon - E.Margis ir Kl.Žakis. Iš susirinkime dalyvavusių svečių pora asmenų įstojo bendruomenėn. Nutarta sustiprinti narių verbavimą, remti Liet.Raud.Kryžiaus veiklą. Po susirinkimo buvo pasivašinta, pabendrauta ir padainuota.

Bad Cannstatt - Vasario 9 čia įvyko visuotinis Stuttgarto apylinkės narių susirinkimas, kuriame išrinkta nauja valdyba: pirmininkas K. Šimanauskas, sekretorė J.Krasnauskienė ir kasininkė M.Lėmanienė. Į Kontrolės komisiją išrinkti Al.Šukys ir J.Gasiūnas.

Darmstadt - Visuotinis apylinkės narių susirinkimas kovo 9 išrinko naują valdybą: pirmininkas Arminas Lipschies, sekretorius J.Marčiukaitis ir išdininkas A.Mažeika. Į Kontrolės komisiją išrinkti E.Kasperavičius ir Albertas Lipschies.

Hannover - Kovo 8 visuotinis narių susirinkimas perrinko apyl.valdybą: pirmininkas J.Jakobas, sekretorius K.Vilkaitis, išdininkė A.Vilke ir revizorius V.Schukys. Kultūros vadovu tapo M.Vilke. Nors į apylinkės ruošiamus pobūvius susirenka iki 100 asmenų, bet pilnateisių narių tėra 16. Apylinkės valdyba žada pasistengti padidinti savo narių skaičių.

Romuva - Hüttenfeldo apylinkės metinis narių susirinkimas įvyko kovo 23. Jam pirmininkavo J.Lukošius, sekretoriavo abiturientas A.Juodzevičius. Iš valdybos pirmininko mokyt.Antanaičio ir sekret.-išdininko kun.Riaubūno pateiktos veiklos apyskaitos paašškėjo, kad apylinkėi priklausio 37 nariai. Tuo būdu metu bėgyje narių skaičius beveik padvigubėjo, pilnai atliktas persiorganizavimas pagal naują VLB statutą. Įsijungė naujų narių, ypač jaunimo. Sklandžiai praveisti rinkimai į Kr.Tarybą, pagyvinta kultūrinė veikla išskylomis į teatrą ir Frankfurto knygos mugę, rūpintasi sergančiais tautiečiais. Susirinkimas nutarė savo apylinkę pavadinti Romuvos vardu. Naujoji valdyba išrinkta iš trijų asmenų, visų mokytojų - Sal.Antanaičio, A.Veršelio, senj. ir kun.J.Riaubūno. Į Kontrolės komisiją perrinkti I.Krivickienė ir V. Bartusevičius. Po susirinkimo buvo parodytas kultūrinis filmas.

Mitlosheim/Saar - Vokiečių pradž. mokyklos mokytojas Büschfelde ir PLB.Saaro krašto apylinkės pirmininkas Algirdas Palavinskas išlaikė antruosius valstybinius egzaminus. Jis paliko ir toliau dirbti toje pačioje mokykloje.

M I R U S I E J I

E r d m o n a s S i m o n a i t i s

Kai praeitą rudenį E. Simonaitis buvo Romuvoje pagerbtas 80-ųjų amžiaus metinių proga, moksleiviai deklamavo Mažosios Lietuvos himną - Lietuviais esame mes gimę. To pačio himno vargonais grojama melodija š.m. vasario 28 dusliai aidėjo Mannheimo krematoriume kai nemažas būrelis Vokietijos lietuvių atsisveikino su Simonaičiu, iškeliaujančiu amžinybėn.

Vokiečio Sauerweino-Girėno mažlietuviams parašytoje giesmėje, virtusioje antruoju lietuvių himnu, išreikštoji idėja buvo taip stipriai apvaldžiusi velionį, kad jo nepaleido iki karsto. Nors buvo gimęs Rytprūsius, bet būti tvirtu kaip ažucls drūts prie Nemunėlio lietuviu jis apsisprendė nuo pat jaunų dienų. Ryžtas tapti ne šiaudiniu, bet ažuoliniu lietuviu atvedė jį į Prūsų lietuvių veikėjų gretas, per pirmąjį pasaulinį karą Vilniuje, kur jis dirbo kaip kaizerinės Vokietijos karys, suartino su Didž. Lietuvos veikėjais. Kuomet Lietuva atkūrė nepriklausomą valstybę jis nenurimo tol, kol šiapus Nemuno esanti jo tėviškės dalis - Klaipėdos kraštas - neprišglaudė vėl prie savo motinos, nuo kurios jis buvo atplėštas prieš 600 metų. Tame istoriniame žygyje velionis suvaidino vadovaujamą vaidmenį. Apsisprendimas būti tvirtu kaip ažuols drūts prie Nemunėlio lietuviu iškėlė Simonaitį į Klaipėdos sukilėlių vadus, direktorijos pirmininkus, gubernatoriaus pavaduotojus, Klaipėdos miesto vyr. burmistrus ir kitus svarbius postus. Už nepalaužiamą tarnavimą tai idėjai jis buvo apdovanotas Vytauto bei Gedimino ordinais ir šaulių žvaigžde, o Lietuvos priešų uždarytas į Mauthausen ir Dachau kacetus. Tik labai stipri sveikata išsaugojo jį gyvą ir dar leido atšvęsti 80-ąsias savo amžiaus metines.

Gamtos įstatymai galingesni už visus valdovus ir diktatorius, už kalėjimus ir kacetus. Žiaurūs valdovai ir diktatoriai išnaikina karais, kalėjimais ir mirties stovyklomis milijonus žmonių, bet visų gyventojų nė vienas jų nesunaikina. Mirtis neaplenkia nė vieno žmogaus. Ir E. Simonaitis, per 3-jus metus iškentėjęs nacių stovyklose, išėjo iš jų gyvas. Giltinė jį aplankė tik po 24 metų. Ji rado velionį ne ligoninėje, ne namuose sergantį, bet sutiko sveiką ir guvų einantį su giminaite Pukyte iš kino Weinheimo gatve š.m. vasario 24 17,45 val. Jis perkrito ant grindinio ir daugiau nebeatsikėlė ir nebeištarė nė žodžio.

E. Simonaitis tam susitikimui buvo pasiruošęs. Mannheimo krematoriume jis buvo užsakęs savo palaikų sudeginimą ir už jį sumokėjęs. Pažadavo būti palaidotu Hüttenfeldo kapinėse, kurių kaimynystėje yra Vokietijos Lietuvių bendruomenės valdybos būstinė ir Vasario 16 gimnazija, o kai Lietuva vėl bus laisva, kad jo pelenai būtų pergabanti į Klaipėdą.

Laidojimo apeigas Mannheimo krematoriume atliko ir pamokslą pasakė Lietuvių evangelikų liuteronų vyr. Bažnyčios tarybos pirmininkas senjoras kun. A. Keleris, vargonais grojo V. Banaitis. Jis palydėjo šermenų dalyvių giedamas laidotuvių giesmes: "Pasauly aš ateivis be vietos pastovios" ir "Pagal Aukščiausio valią, eik tyliai į kapus".

Į laidotuves atvyko Vokietijos Lietuvių bendruomenės ir Vasario 16 gimnazijos vadovybės, dvi poros gimnazištų, apsirendžiusių tautiniais drabužiais su gėlėmis, būrelis velionio artimųjų ir buvusių bendradarbių, keliclika mažlietuvių ir pažįstamų. Po laidotuvių visi susirinko į netoli esančią svetainę.

Urna su a. a. Simonaičio pelenais buvo palaidota kovo 16 (sekmadienį) Hüttenfeldo kapinėse, kur jau ilsisi agr. T. Šidiškio, adv. J. Bataičio, Teišerskienės ir kitų lietuvių palaikai. Tą dieną savo sesiją baigė naujoji Vokietijos Lietuvių bendruomenės taryba. Visi

sesijos dalyviai, Vasario 16 gimnazijos mokiniai ir daugelis į laidotuves atvykusių velionio draugų bei gerbėjų, viso apie 150 asmenų, 11 valandą atsisveikino su žymiuoju Mažosios Lietuvos ir visos lietuvių tautos sūnumi. 10 valandą evangelikų tikybos mokyt. Fr. Skėrys, laidotuvių organizatorius, gimnazijoje atlaikė pamaldas už Simonaičio vėlę ir pasakė pamokslą, kuriame nušvietė jo darbus Lietuvai, tvirtą valią ir tikėjimą.

Nors buvo prašyta vietoje gėlių aukoti Simonaičio paminklui statyti, Vasario 16 gimnazijai ar Vokietijos Lietuvių bendruomenei, kuriems velionis daug dirbo, bet nepaisant prašymo, gyvų gėlių vainikus ant kapo padėjo Vokietijos Lietuvių bendruomenės vardu - Kr. tarybos nariai, Hamburgo lietuvių vardu - kun. V. Šarka, Hüttenfeldo apylinkė, Weinheimo apylinkė, kuriai velionis iki mirties vadovavo, ir Evangelikų jaunimo ratelis. Gėlių puokštes atsiuntė dr. A. Gerutis iš Sveicarijos, artimas velionio bičiulis Herm. Stepaitis iš Berlyno ir kiti.

Telegramom bei laiškais atsisveikino Lietuvos atstovas Vašingtone J. Kajeckas, Lietuvių fronto bičiulių įgaliotinis Europoje prof. Z. Ivinskis ir "Lietuvos pajūrio" redaktorius Ansas Lymantas iš Montrealio (Kanada).

Laidojimo apeigas atliko mokyt. Fr. Skėrys. Pradėjo giesme "Aš tau dėkosiu iki karsto". Po to perskaitė laidotuvių psalmę ir kitas maldas.

Pirmasis su velioniu atsisveikino Vokietijos Lietuvių bendruomenės vardu jos tarybos prezidiumo pirmininkas dr. J. Grinius. Jis pažymėjo, kad Simonaitis buvo lietuvių bendruomenės narys trejopa prasme.

Pirmiausia jis priklausė Vokietijos Lietuvių bendruomenei, nuo pat jos įsteigimo buvo renkamas į vadovaujamus organus. Išėivių bendruomenė yra maža dalis visos lietuvių tautos, kurios garbingu sūnumi buvo velionis. Dabar jis priklauso mirusių tikinčiųjų bendruomenei, kuri nėra be ryšio su visa mūsų bendruomene. Jis tikėjo gėrio ir teisingumo pradų pergale. Jo tikėjimas stiprina ir mūsų tikėjimą.

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos ir moksleivių vardu atsisveikino jos pirmininkas direkt. V. Natkevičius, MA. Jis pabrėžė, kad gimnazija buvo velionio rūpesčių vaiku. Išreiškė viltį, jog urna su pelenais sugrįš į tėvynę Lietuvą, kuriai jis tiek daug dirbo.

Lietuvių klubo, Liet. Raudon. Kryžiaus, Labdaros draugijos ir savo vardu kalbėjo J. Glemža. Nurodė, kad velionis buvo tų organizacijų narys. Palinkėjo ramybės amžinybėje.

Mokyt. St. Povilavičius pasakė sudiev tautinių politinių organizacijų VLIKE ir Solidarumo bloko vardu. Pabrėžė, kad Simonaitis, gimęs Maž. Lietuvoje, suprato, jog yra visos Lietuvos sūnus ir jai dirbo: buvo lietuvių organizacijų narys, vienas Klaipėdos sukilimo vadų. Išreiškė troškimą, kad velionio pelenai galėtų greitai būti pervežti į gimtąjį Tilžės kraštą.

Hüttenfeldo apylinkės pirmininkas mokyt. S. Antanaitis pastebėjo, kad velionis mylėjo Lietuvą ir jos žmones, nepaisydamas jų pažiūrų.

Buvo didelis bendruomenininkas. Jis visuomet gyveno arti bendruomenės vadovybės būstinės, arti ir palaidotas. Dabar Hüttenfeldo apylinkės pareiga bus prižiūrėti jo kapą.

Kun. V. Šarka Simonaičio gyvenimą taip aptarė: kentėjo, tikėjo, mylėjo. Kančios ir tikėjimas su mirtimi pasibaigė, o liko tik meilė. Jis laimingai pabaigė savo žemišką kelionę, kuri buvo gražiai užpildyta. Daug pasidarbavo Lietuvai. Iš ano pasaulio jis laimins mus.

Su geriausiu tautos sūnumi ir asmeniniu draugu atsisveikino J. Stašaitis.

Paskutinis kalbėjo mokyt. Skėrys Evangelikų jaunimo ratelio vardu. Jis padėjo ant kapo gėlių ir pažadėjo, kai Lietuva bus laisva parvežti urną su pelenais ir padėti tautinėse kapinėse Klaipėdoje. Testamento vykdytojos Pukytės ir savo vardu padėkojo visiems už kalbas,

gėles, aukas ir dalyvavimą.

Mažose Hüttenfeldo kapinėse gersiai nuskambėjo Lietuvos himnas. Kiek vėliau apie 30 laidotuvių dalyvių susirinko į Kurpfalzo svetainę šermenų pietų.

A. a. E. Simonaičio p a m i n k l u i statyti aukojo:

Kaiserslauterno LSCo 8593 lietuvių kuopa per vadą kpt. J. Venckų ir Lietuvių evangelikų liuteronų parapijos taryba Sydneyje per inž. A. Jakštą po 100,--DM; St. Motuzas iš Vechtos, adv. M. Tolišius iš Frankfurto ir P. Gudelis iš Lembergo po 50,--DM; vyr. mokyt. E. Kavolis iš Mückenlocho, dr. XY, dr. V. Raišys iš Weiskircheno; kpt. J. Kriščiūnas iš Mainz'o, lt. K. Bendoraitis iš Schwetzingeno ir J. Lukošius iš Romuvos po 20,--DM; B. Pauža iš Toronto (Kanada) 5,--dol., H. Zibidies iš Mannheimo 15,--DM, dr. P. Reklaitis iš Marburgo 10,--DM.

Vietoje vainiko ant kapo J. Norkaitis iš Bad Mergentheimo Vasario 16 gimnazijai aukojo 200,--DM, M. Žilinskas iš Berlyno 50,--DM ir tėv. Konstantinas-Gulbinas iš Münsterio bendrabučio statybai skyrė 20,--DM. Evangelikų jaunimo rateliui aukojo Herm. Stepaitis iš Berlyno 50,--DM. dr. Remeika iš Mannheimo atsiuntė 15,--DM gėlėms ant kapo.

E. Simonaičio paminklo statymo reikalais kreiptis į mokyt. Fr. Skėrį, 6C4 Hüttenfeld, Romuva.

Jei liktų aukų pastačius paminklą, jos bus panaudotos leidimui vėlionio atsiminimų, kuriuos ruošia dr. A. Gerutis Šveicarijoj.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

Religinio atsinaujinimo dienos. Priešvėlykines rekolekcijas Romuvoje kovo 21-23 pravedė šiaurinės Vokietijos lietuvių katalikų dekanas kun. V. Šarka iš Hamburgo ir kun. Thalhauser iš Wattenheimo, o susitelkimo dieną evangelikams (kovą 21) - kun. Urdzė iš Bad Godesbergo.

Kuratorijos narių susirinkimas įvyko kovo 22. Dalyvavo visi 8 nariai. Patvirtinta 1968 metų pajamų-išlaidų apyskaita, priimta 1969 metų sąmata.

Smulkesnis susirinkimo aprašymas bus išspausdintas sekančiame Nr. Moksleivių atostogos prasidėjo kovo 28 ir tęsis iki balandžio 14.

Stambieji rėmėjai. Romuvos gyventojas Antanas Mikalauskas gimnazijai paaukojo 1.500,--DM.

Senųjų išėivių lietuvių moksleivių šalpos draugija "Žiburėlis" Detroite (JAV.) per Vincą Tamošiūną atsiuntė 400,-- dolerių.

Kalbėjime lietuviškai! Kovo 13 direktorius V. Natkevičius paprašė visus mokinius daugiau negu iki šiol kalbėti lietuviškai, ypač viešose vietose kaip kieme, klasėse, koridoriuose, valgykloje, kad galėtų būti padaryta spartesnė pažanga lietuvių kalbos mokymesi. Jis nurodė, kad gimnazijos rėmėjai ne tik pageidauja, bet ir reikalauja, jog Romuvoje būtų išauklėjami geri lietuviai, kurie baigę mokslus įsijungtų į lietuvių bendruomenę ir būtų jos ramsčiai.

----- xXx -----

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Tėv. Alfonsas-Bernatoniš iš Dieburgo 80,--DM, dr. XY 50,--DM, dr. med. A. V. Raišys iš Weiskircheno 30,--DM, Wilhelm Klimkeit iš Obermarschachto 20,--DM, kun. Br. Liubinas iš Kaiserslauterno, J. Barasas iš ten pat, A. Palavinskas iš Mitlosheimo/Saar ir mokyt. Fr. Skėrys iš Romuvos po 10,--DM. Ačiū.

Lietuvių bendruomenės einam. sąskaita: Deutsche Bank Weinheim, Konto Nr. 01/17978